

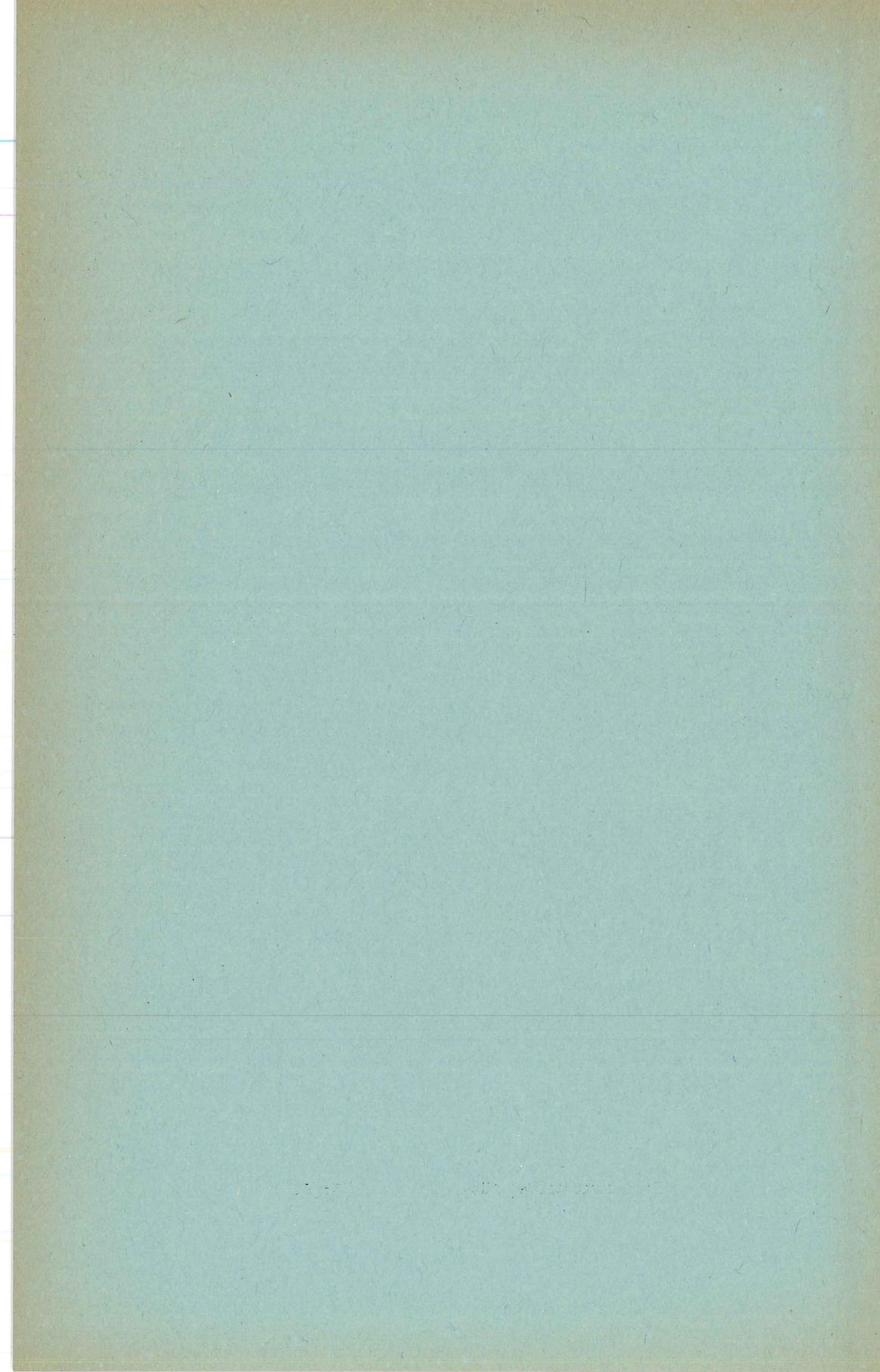
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1927 — Nr. X

Norges klippfiskeksport
i tiden 1890—1925 statistisk belyst

Av
Cand. oeccon. J. W. Blich

—
Utgitt av
Fiskeridirektøren

1928
A.S John Griegs Boktrykkeri · Bergen

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1927 — Nr. X

Norges klippfiskeksport
i tiden 1890—1925 statistisk belyst

Av

Cand. oeccon. J. W. Blich

Utgitt av

Fiskeridirektøren

1928

A.S John Griegs Boktrykkeri · Bergen

Klippfisk blev første gang tilvirket her i landet omkring 1650. Den er således langt yngre enn tørrfisken, hvis tilvirkningsmåte man på den tid for lengst var fortrolig med. Nogen større betydning fikk dog ikke klippfisktilvirkningen før ved det 19. århundredes begynnelse, og nu tilvirkes størstedelen av vor torsk til klippfisk.

I femåret 1815—19 blev der gjennemsnitlig utført 5 gange så meget tørrfisk som klippfisk. I 1856 var klippfiskeksporten noget større enn den tilsvarende tørrfiskeeksporten, idet tallene var henholdsvis 19 458 000 kg. og 18 072 000 kg. I femåret 1876—80 var det gjennemsnitlige forhold mellem eksporten av klippfisk og tørrfisk som 43 : 19 og i 1890 var forholdet 55 : 18.

Utviklingen siden 1890 sees av tabell I.

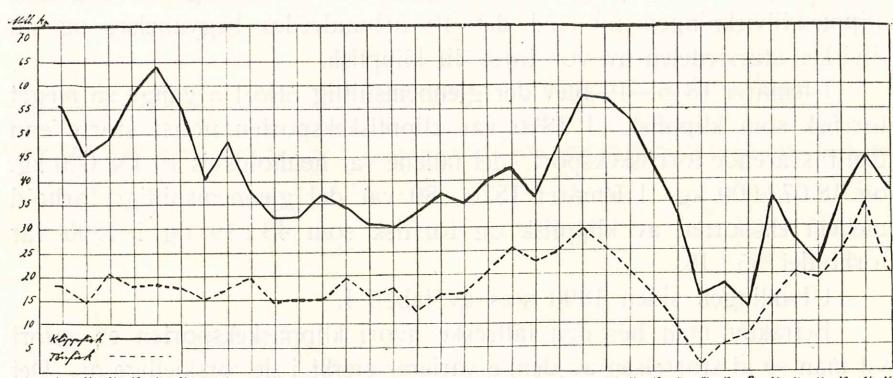
Betrakter man her den tallrekke hvori klippfiskeeksporten er anført vil man se at størrelsen av denne varierer sterkt i de forskjellige år. Det år som har den største klippfiskeeksport er 1894 med 64.5 mill. kg. og den minste eksport har etterkrigsåret 1919 med kun 13.3 mill. kg. Årene 1893, 1895, 1912 og 1913 er sesonger med stor klippfiskeeksport, idet samtlige overstiger en utførsel av 56 mill. kg. Siden krigsårene er 1924 det største eksportår med vel 45 mill. kg.

For å kunne bedømme hvilken eksportmengde der har vært den almindeligste i tidsrummet er nedenfor foretatt en opstilling hvori årene er fordelt på bestemte og like store mengdegrupper:

Til og med 20 mill. kg.	1917—1918—1919	3 år
Mellem 20 og 30 mill. kg.	1921—1922	2 -
" 30 - 40 " "....	1898—1899—1900 1901—1902—1903 1904—1905—1906 1907—1910—1916 1920—1923—1925	
		15 -

Mellem 40 og 50 mill. kg.	1891—1892—1896	
	1897—1908—1909	
	1911—1915—1924	9 år
„ 50 - 60 „ „	1890—1893—1895	
	1912—1913—1914	6 -
over 60 mill. kg.....	1894	1 -

Som man vil bemerke samler de fleste år sig om gruppen 30—40 mill. kg. der har vært det almindeligste eksportkvantum i dette tidsrum, nemlig 15 av 36 år. Dernest kommer gruppen 40—50 mill. kg. med 9 år. Den gjennemsnitlige eksportmengde i årene 1890—1925 utgjorde 39 637 000 kg. Tar man kun hensyn til tiden før krigen (1890—1913), utgjorde den gjennemsnitlige eksportmengde 43 359 000 kg.

A. Eksport av klippfisk og tørrfisk.

Sammenligner man eksportkvantummet av klippfisk med eksportkvantummet av tørrfisk i samme tidsrum (se grafisk fremstilling A) vil man bemerke at bevegelsene i kurvene nogenlunde følger hinanden. En undtagelse herfra danner 1893—1894 og 1895. I nevnte år har klippfiskeksporten en meget sterk stigning, mens derimot tørrfiskeksporten holder sig nogenlunde konstant. Bemerkelsesverdig er også 1921 og 1922, som viser en sterk opgang i utførselen av tørrfisk, mens omvendt klippfiskeksporten går sterkt ned. I året 1922 utgjorde forskjellen mellom de eksporterte kvanta av klippfisk og tørrfisk kun 2.8 mill. kg. Den minste forskjell siden midten av forrige århundre, idet klippfiskkvantummet utgjorde 22.7 mill. kg. og tørrfiskkvantummet 19.9 mill. kg.

Klippfiskeksporten har gjennem hele tidsrummet (1890—1925) betydelig overgått den tilsvarende tørrfiskeeksport. Omregnet i prosenter av klippfiskeeksportkvantummet utgjorde tørrfiskeeksporten i:

1890	33.3	pct.	1920	40.7	pct.
1895	30.8	»	1921	76.2	»
1900	46.1	»	1922	87.7	»
1905	37.3	»	1923	70.0	»
1910	64.8	»	1924	77.6	»
1915	37.4	»	1925	55.8	»

Man vil her legge merke til at det eksporterte kvantum av tørrfisk i tiden fra og med 1921 har halet sterkt inn på det eksporterte klippfiskkvantum. Nærmest kom det i 1922 med 87.7 pct., men også det gode år 1924 er bemerkelsesverdig, idet procenttallet er 77.6. Imidlertid må hele tidsrummet under krigen samt de første etterkrigsår betegnes som unormale, da så mange utenforstående årsaksforhold spiller inn. Det lar sig derfor vanskelig gjøre å dra nogen slutninger av utviklingen i dette tidsrum.

Av grafisk fremstilling B vil man se bevegelsene i opfisket kvantum torsk, eksportkvantum av klippfisk og eksportpris pr. 20 kg. (årlig gjennemsnitt). Man vil bemerke at kurvene for det opfiskede kvantum av torsk og eksportkvantummet av klippfisk stort sett følger hinanden. Mindre avvikeler har man i årene 1902—04 og i 1919 da der er stigning i det opfiskede kvantum, mens der er tilbakegang i eksportkvantummet av klippfisk. Adskillig sterkere trer avvikelsene frem i traktatkrigsåret 1922. Da er der en sterk nedgang i klippfiskeeksporten tiltross for en sterk stigning i det opfiskede kvantum. Derimot var der i årene 1902—04, 1919 og særlig i 1921—22 adskillig økning i tørrfiskeeksporten. (Sammenlign grafisk fremstilling A).

Det opfiskede kvantum torsk gir dog ikke helt det rette grundlag til sammenligning, idet der i det eksporterte klippfiskkvantum også er medtatt fiskesortene lange, sei, brosme og hyse. Nogen statistisk opgave over det opfiskede kvantum av disse fiskesorter has dog ikke forhånden.

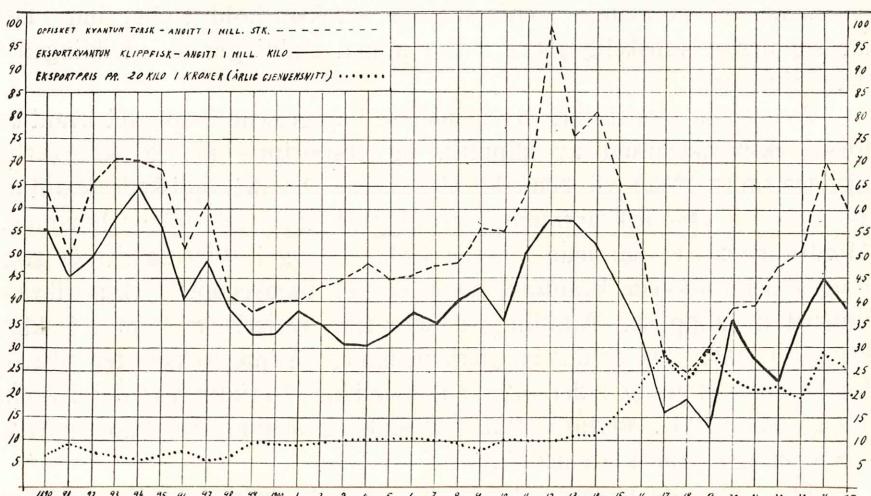
Det alt overveiende kvantum av eksportert klippfisk utgjøres av torsk. I årene 1920—25 blev der således ifølge den offisielle statistikk (»Norges Handel«) eksportert:

	Samlet kvantum 1000 kg.	Torsk 1000 kg.	Lange 1000 kg.	Sei & Hyse 1000 kg.	Brosme 1000 kg.
1920	36751	derav 31886	985	2427	1453
1921	27348	” 24954	534	1277	583
1922	22747	” 20783	796	450	718
1923	36873	” 34391	1527	252	703
1924	45157	” 43132	724	602	699
1925	38289	” 35303	799	1432	764

Det samlede eksportkvantum av lange, brosme, sei og hyse utgjorde i procenter av det samlede klippfiskkvantum:

1920	13.2 pct.	1923	6.7 pct.
1921	8.7 »	1924	4.4 »
1922	8.6 »	1925	7.8 »

Med hensyn til det opfiskede torskekvantum så var dette størst i 1912 med 99.1 mill. stk. og minst i 1918 med kun 24.4 mill. stk.

B. Bevegelse i opfisket kquantum av torsk, eksportkvantum av klippfisk og eksportpris pr. 20 kg.

I tabell I vil man finne verdien av den samlede klippfiskeeksport i årene 1890—1925. (Tallene er hentet fra »Norges Handel«). Likeledes er opstillet en rekke hvori er utregnet eksportprisen pr. 20 kg. i årlig gjennemsnitt i samme tidsrum. Sistnevnte rekke er også fremstillet grafisk (B.).

Det år som har den største eksportverdi er 1924 med 64.1 mill. kr. Minst er 1898 med 12.2 mill. kr. I tidsrummet 1890—1910 svinger eksportverdien mellom 12 og 20 mill. kr. Mellom 1910 og 1925 svinger den mellom 20 og 40 mill. kr., idet kun årene 1920, 1924 og 1925 ligger over. Den gjennemsnitlige eksportverdi 1890—1925 utgjorde kr. 23 192 000.

Den største eksportmengde betinger imidlertid ikke alltid en tilsvarende størst eksportverdi. Eksempelvis kan nevnes:

	Eksportkvantum	Eksportverdi
1) 1890	55.6 mill. kg.	17.8 mill. kr.
1891	45.1 —	18.5 —
2) 1907	35.4 —	17.7 —
1908	40.3 —	17.1 —
3) 1909	42.9 —	16.5 —
1910	36.3 —	17.4 —

Her vil man bemerke at eksportverdien av de minste kvanta ligger over de større. I førstnevnte tilfelle er der endog en forskjell i kvantumet på over 10 mill. kg.

Eksportprisen pr. vekt (20 kg.) — årlig gjennomsnitt — er minst i 1897 med kr. 5.40 og størst i 1919 med kr. 30.76. Gjennomsnittspris for hele tidsrummet kr. 13.06 og tiden 1890—1913 kr. 8.06 (veiet gjennomsnitt). Tendensen synes i tiden før verdenskrigen å være langsomt stigende dog med enkelte bølgedale (se grafisk fremstilling B.). Under og etter krigen er der en sterk prisstigning. Prisene svinger dog meget.

Skal man sammenligne eksportprisene under og etter krigen med prisene før denne må man også ta hensyn til svingningene i den norske kroners pengeverdi. Nedenfor vil man finne eksportprisene i tiden 1914—1925 omregnet etter norske kroners kjøpeevne i nevnte tidsrum. Omregningstallene er hentet fra »Økonomisk Revue«.

År	Nominell eksportpris pr. 20 kg.	Norske kr. kjøpeevne i % av 1913	Reell eksportpris pr. 20 kg.
1914	11.20	87.0	9.74
1915	16.40	62.9	10.32
1916	22.60	42.9	9.70
1917	28.80	29.3	8.44
1918	22.80	29.0	6.61
1919	30.76	31.1	9.57
1920	23.80	26.5	6.31
1921	21.30	37.2	7.92
1922	22.00	45.5	10.01
1923	18.60	41.0	7.63
1924	28.40	36.0	10.22
1925	26.00	45.9	11.93

Man har her satt den norske krones kjøpeevne i 1913 til 100 og omregningstallene for de øvrige år er beregnet i procenter herav.

Man vil bemerke at når man tar hensyn til kronens innenlandske kjøpeevne er de erholdte priser (gjennemsnittspriser) på en undtagelse nær ikke større enn før krigen. De faktiske priser man erholdt i 1918 og 1920 henholdsvis kr. 6.61 og kr. 6.31 er således ikke større enn de man fikk i 1898 (kr. 6.60). Derimot sees året 1925 å ha den høieste reelle pris i tidsrummet, nemlig kr. 11.93.

Nedenfor har man multiplisert det årlige antall vegter (20 kg.) med den reelle eksportpris for å få den reelle eksportverdi.

År	Nominell eksportverdi 1000 kr.	Reell eksportverdi 1000 kr.
1914	29 837	25 947
1915	35 713	22 473
1916	38 098	16 350
1917	23 796	6 955
1918	21 388	6 199
1919	20 534	6 387
1920	43 803	11 595
1921	29 123	10 830
1922	24 978	11 385
1923	34 249	13 827
1924	64 173	23 075
1925	49 687	22 845

Man vil her særlig feste sig ved årene 1917—19 som har særlig lave tall. Eksportkvantumet av klippfisk var også usedvanlig lite i disse år. Det gode år 1924 har et forholdsvis høit tall, men kommer i reel verdi ikke opp mot 1914 og står langt under 1913 (se tabell I).

Skal man gjennem et lengere tidsrum sammenligne bevegelsene i de årlige eksportkvanta med bevegelsene i de gjennemsnittlige eksportpriser kan dette gjøres ved å regne ut stigning og fall i de enkelte års eksportkvanta og eksportpris i procenter av det gjennemsnittlige eksportkvantum (1890—1913 43 359 000 kg.) og den gjennemsnittlige eksportpris (1890—1913 kr. 8.06). For eksportprisens vedkommende er benyttet et »veit gjennemsnitt« d. v. s. forholdet mellom summen av de enkelte års utførselsverdi og utførselsmengde. For tidsrummet 1890—1913 fremkommer derved følgende tallrekker:

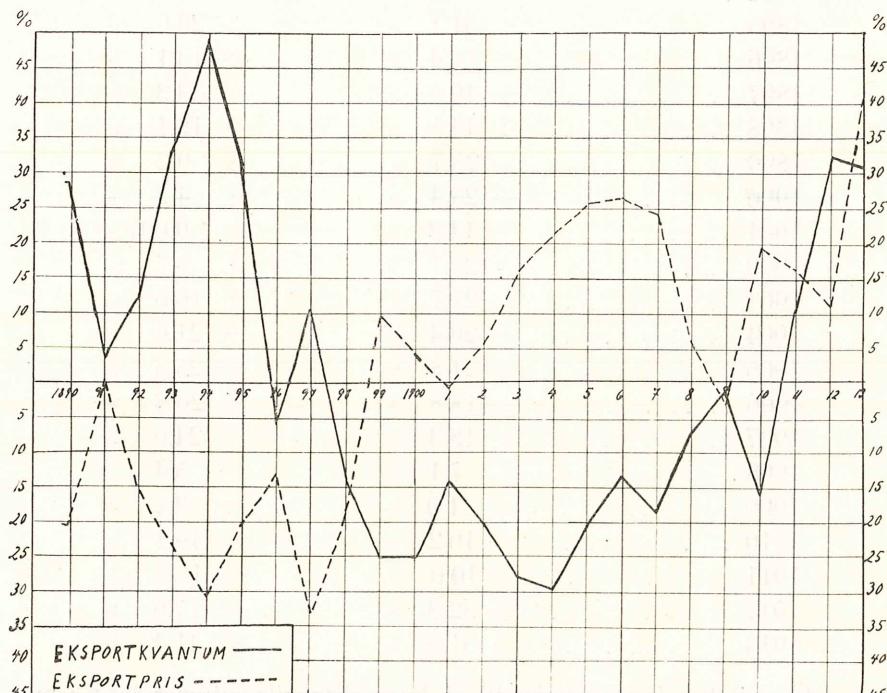
Ar	Eksportkvantum	Eksportpris pr. 20 kg. (årlig gjennemsnitt)
1890	+ 28.2 pct.	÷ 20.6 pct.
1891	+ 3.9 »	+ 0.005 »
1892	+ 12.1 »	÷ 15.6 »
1893	+ 33.2 »	÷ 23.1 »
1894	+ 48.8 »	÷ 30.5 »
1895	+ 31.1 »	÷ 20.6 »
1896	÷ 6.4 »	÷ 13.1 »
1897	+ 10.5 »	÷ 33.3 »
1898	÷ 14.5 »	÷ 18.1 »
1899	÷ 25.7 »	+ 9.2 »
1900	÷ 25.4 »	+ 4.2 »
1901	÷ 14.3 »	÷ 0.007 »
1902	÷ 20.7 »	+ 6.7 »
1903	÷ 27.7 »	+ 16.6 »
1904	÷ 29.4 »	+ 21.6 »
1905	÷ 21.8 »	+ 25.5 »
1906	÷ 13.8 »	+ 26.5 »
1907	÷ 18.3 »	+ 24.0 »
1908	÷ 7.1 »	+ 5.4 »
1909	÷ 1.0 »	÷ 3.2 »
1910	÷ 16.2 »	+ 19.1 »
1911	+ 10.0 »	+ 16.6 »
1912	+ 32.3 »	+ 11.6 »
1913	+ 31.6 »	+ 41.4 »

Man vil her legge merke til at hvor eksportkvantumet ligger over gjennemsnittet, ligger nesten overalt eksportprisene under gjennemsnittet og omvendt. Tydeligst ser man dette av grafisk fremstilling C, hvortil ovenstående tallrekker er overført. De op- og nedadgående bevegelser i eksportkvantumet følges av motsatte bevegelser i eksportprisene. En undtagelse viser bevegelsene i årene 1912—13 hvor en sterk stigning i eksportkvantumet følges av en sterk prisstigning. Dette var også for klippfisknæringen usedvanlig gode år. Den største avvikelse har man i 1894. Eksportkvantumet lå det år 48.8 pct. over gjennemsnitt, mens eksportprisen samme år lå 30.5 pct. under gjennemsnitt. Også i 1904 og 1905 er de motsatte bevegelser fremtredende.

Eksportens fordeling.

Av tabell II og III vil man se eksportens fordeling på våre viktigste klippfiskmarkeder, (tallene er hentet fra »Norges Handel«). I tabell II

(europeiske markeder) kan man følge utviklingen fra 1890 til 1925, mens tabell III (oversjøiske markeder) kun går fra året 1909. Grunnen hertil er at vår handelsstatistikk før sistnevnte år var meget ufullkommen. De oppgaver man fikk gjaldt nemlig da kun det direkte utførseisland, men i henhold til lov av 25. april 1907 må eksportørene fra 1. januar 1909 oppgi til hvilket land varene er solgt. Denne reform har hat stor

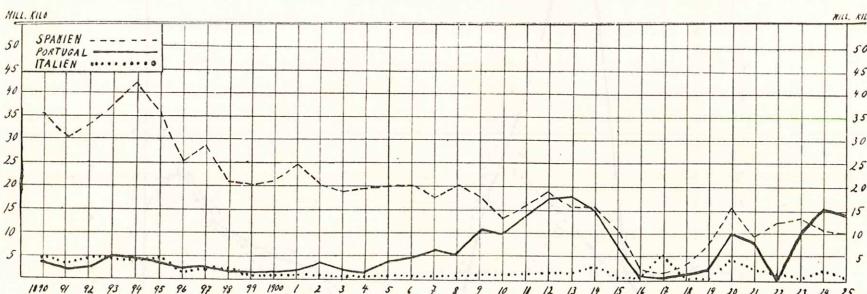

C. Bevegelser i eksportkvantum og eksportpris (eksp. verdi pr. 20 kg. årlig gjennemsnitt) for klippfisk 1890/1913.

betydning for klippfisk-statistikken — særlig hvad opgavene over den oversjøiske eksport angår. Den største del av denne gikk nemlig tidligere over Hamburg og Liverpool og som man vil bemerke av tabell II figurerer i denne Tyskland og England som store avtagere av norsk klippfisk, mens i virkeligheten mesteparten blev reeksportert til oversjøiske land. Forandringen i handelsstatistikken viser sig som en stor nedgang i eksporten til disse land. For Tysklands vedkommende dog først i 1912.

Som man vil bemerke av tabell II er våre 2 viktigste markeder Spanien og Portugal. Eksporttallene for disse land samt for Italiaen er overført til grafisk fremstilling D. Det største eksportkvantum i tidsrummet (1890—1925) hadde man for Spaniens vedkommende i

1894 med 42 mill. kg., for Portugal i 1913 med over 17 mill. kg. og for Italien i 1917 med 5.1 mill. kg. Minst for Spaniens vedkommende i 1917 med kun 1.5 mill. kg., for Portugal i traktatkrigsåret 1922 med bare 9000 kg. og for Statens vedkommende i 1919 med 100 000 kg. Bemerkelsesverdig er den utvikling eksporten til Portugal har hatt. Mens eksporten til dette land omkring 1890 i forhold til eksporten til Spanien sees å være forholdsvis ubetydelig er eksporten til Portugal nu steget overordentlig så den i 1913 endog overgikk eksporten til Spanien. De unormale krigs- og etterkrigsår grep så forstyrrende inn og eksporten såvel til Spanien som Portugal redusertes til en ubetydelighet — særlig da i årene 1916—18 og for Portugals vedkommende også i året 1922, men allerede i 1923 er eksporten til Portugal i sterk stigning og i 1924 og 1925 overgår den igjen eksporten til Spanien.

D. Klippfiskeeksport til Spanien, Portugal og Italien.

Følger man kurven der viser eksporten til Spanien, ser man at denne siden 1894 — tross enkelte små opganger — stadig går nedover. Eksporten i det gode år 1924 utgjør mindre enn en tredjedel av eksporten i 1890. Stigningen i eksporten til Portugal opveier dog ikke nedgangen i eksporten til Spanien. Mens eksporten alene til Spanien mellom 1890 og 1895 svinget mellom 30 og 40 mill. kg. har den samlede eksport til Portugal og Spanien siden 1895 ikke oversteget 30 mill. kg., men har i almindelighet (bortsett fra krigsårene) holdt sig omkring 20—25 mill. kg. Undtagelser har man i 1912—14 da eksporten til den Pyreneiske halvø svinget mellom 32 og 35 mill. kg.

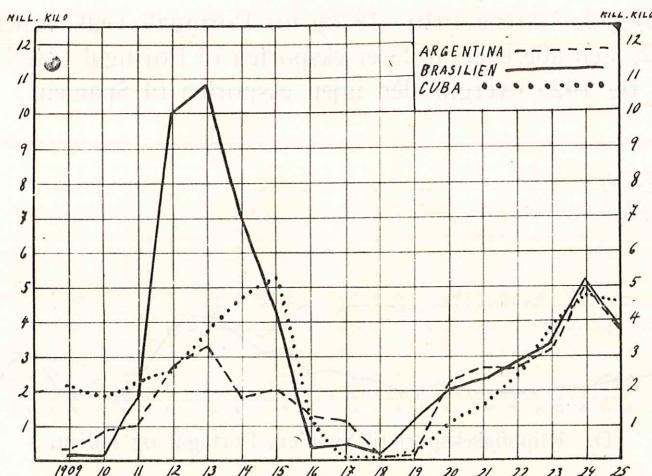
Italien: I årene 1890—95 var eksporten gjennomsnittlig noget over 4 mill. kg. Senere er den gått adskillig tilbake. Efter krigen svinger eksporttallene sterkt. Tendensen siden 1920 er nærmest nedadgående.

Tyskland og England: Som tidligere nevnt blev den alt overveien del av klippfisken til disse land reeksportert oversjøisk (man bortser da fra krigstiden da Tyskland f. eks. i 1916 importerte over 16 mill. kg. og England i 1918 vel 3 mill. kg.). Noget blev også videreført til Spanien og Portugal, men nogen statistikk herover har ikke.

Siden Norge fikk sine egne ruteskiber på Syd- og Mellem-Amerika er transithandelen over Hamburg og Liverpool gått ned til et minimum av hvad den var før krigen.

B e l g i e n: Her dreiet det sig tidligere vesentlig om reeksport over Antwerpen. For tiden er eksporten dertil ubetydelig.

Ø v r i g e E u r o p a: Eksporten i almindelighet liten. Hovedsakelig til Sverige, Danmark og Holland. Fra sistnevnte land reeksporteres fisken i almindelighet over Rotterdam til oversjøiske markeder. Nærmest som et kuriosum bør nevnes den store eksport i krigsårene til

E. Norges klippfiskeeksport til Argentina, Brasilien og Cuba.

endel europeiske land som ellers ikke tar synderlig av norsk klippfisk. Østerrike importerte således i 1915 2.4 mill. kg. og Frankrike i 1916 2.8 mill. kg. Likeledes blev eksportert til Nord-Rusland i 1916 over 6 mill. kg. og i 1918 blev der sendt til Finnland nesten 2 mill. kg. og til Sverige henimot 4 mill. kg.

Tar man for sig tabell III vil man bemerke at våre viktigste oversjøiske markeder er Argentina, Brasilien og Kuba. Også Uruguay tar adskillige kvanta. For de 3 førstnevnte lands vedkommende er Norges klippfiskeeksport siden 1909 fremstillet grafisk (E). Med hensyn til tiden før 1909 er den offentlige statistikk (»Norges Handel«) som tidligere nevnt ufullstendig og selv efter dette år, nemlig i årene 1909–11 er tallene ikke fullstendige, idet de store kvanta som disse år ifølge den offisielle statistikk er gått til Tyskland (gjennomsnittlig 9 mill. kg. pr. år) sikkertlig for størsteparten er reeksportert til oversjøiske land. De offisielle tall over Norges klippfiskeeksport til ovennevnte land i 1909–11 er derfor for små.

Betrakter man grafisk fremstilling E, ser man at eksporten til Brasilien når sitt høidepunkt i 1913 med henimot 11 mill. kg. Går derefter i krigsårene ned til en ubetydelighet for atter inntil 1924 å stige sterkt (5 mill. kg.). Men selv i dette år utgjør vår klippfiskeeksport til Brasilien knapt halvparten av kvantumet i 1912 og 1913.

Eksporten til Kuba når sitt høidepunkt i 1915 (5.3 mill. kg.) faller derefter til null i 1918 og stiger igjen til 4.7 mill. kg. i 1924.

Hvad Argentina angår så har den før krigen sitt maksimum i 1913 med 3.2 mill. kg. og etter nedgangen i krigsårene når eksporten i 1924 sitt høieste, nemlig vel 5 mill. kg.

Avgjørende andre oversjøiske markeder tar — som det vil sees — uten Uruguay også Mexico og Chile adskillige kvanta. Likeledes sendes der endel klippfisk til U. S. A., Australien og Afrika. Som det vil fremgå av tabell III dreier det sig her ennu om forholdsvis små kvanta sammenlignet med eksporten til de 3 førstnevnte land.

Nedenfor er utregnet den procentvise andel av den oversjøiske klippfiskeeksport i forhold til den samlede klippfiskeeksport i tidsrummet 1912—1925:

1912	31.2 pct.	1919	15.9 pct.
1913	34.2 »	1920	17.9 »
1914	30.5 »	1921	25.4 »
1915	32.9 »	1922	39.1 »
1916	10.2 »	1923	31.2 »
1917	9.5 »	1924	35.1 »
1918	1.1 »	1925	34.0 »

Som man vil bemerke var den procentvise andel størst i 1922 da det portugisiske marked på grunn av tollkrigen var stengt for norsk klippfisk. Minst i krigsårene og de første etterkrigsåar. For tiden er det procentvise forhold omtrent som i årene like før krigen.

Våre største markeder er som tidligere nevnt i Europa — Spanien, Portugal og Italien og oversjøisk — Argentina, Brasilien og Kuba. Nedenfor er angitt hvor stor procentandel av Norges samlede klippfiskeeksport hvert av disse land har tatt i en rekke år:

År	Spanien % ^o	Portugal % ^o	Italien % ^o	Argentina % ^o	Brasiliens % ^o	Cuba % ^o	Andr. land % ^o
1890	63.46	7.03	8.75	—	—	—	20.76
1895	63.71	5.55	7.30	—	—	—	23.44
1900	65.33	3.69	2.42	—	—	—	28.56
1905	56.89	9.03	1.13	—	—	—	32.95
1910	36.52	24.77	2.75	—	—	—	35.96
1912	32.02	30.68	2.38	4.98	17.67	4.61	7.66
1913	28.44	30.94	2.19	5.77	19.25	6.56	6.85
1915	25.88	17.29	0.26	4.81	9.94	12.23	29.59
1920	42.43	27.23	11.41	6.22	5.47	2.93	4.31
1922	54.07	0.04	5.01	11.81	12.67	10.60	5.80
1924	25.52	34.19	4.52	11.11	11.18	10.43	3.05
1925	26.44	36.92	1.84	9.71	9.94	11.96	3.19

Man vil også her legge merke til at Spaniens betydning som avtager av norsk klippfisk stadig er gått tilbake. Mellem 1890 og 1905 gikk over halvparten av Norges klippfiskeksport til dette land. I 1912 er kvantumet kommet ned til en tredjedel og i årene 1924—25 til vel en fjerdedel. Det store procenttall for Spaniens vedkommende i 1922 skyldes særegne forhold. (Traktatkrigen med Portugal). Omvendt sees Portugals betydning å være gått sterkt frem. I 1905 gikk knapt $\frac{1}{10}$ av vår klippfiskeksport til dette land. I 1924 og 1925 er forholdet øket til $\frac{1}{3}$. Procenttallene for Kuba og Argentina sees å være henimot det dobbelte av før krigsen, mens procenttallene for Brasiliens vedkommende ennå har adskillig igjen for å nå op i tallene fra 1912 og 1913.

Den utvikling vår klippfiskeksport har gjennemgått på våre europeiske og oversjøiske markeder siden 1890 kan i korthet sammenfattes i følgende:

Utviklingen særkjennes særlig ved den store nedgang i vår eksport til Spanien. Omvendt er eksporten til Portugal steget sterkt, men dette opveier ikke helt nedgangen til førstnevnte land. Til gjengjeld er eksporten oversjøisk såvel kvantitativt som procentvis steget noget. De samlede årlige eksportkvanta etter krigen har dog vært mindre enn de tilsvarende i 90-årene og i tidsrummet like før krigen.

Tabel I.

Opgave over:

År	Eksport av		Verdi av		Opfisket kvant. torsk 1000 stk.
	tørrfisk 1000 kg.	klippfisk 1000 kg.	den samlede klippf. eksp. 1000 kr.	klippf. eksp. pr. vegg (20 kg.)	
1890.....	18 567	55 577	17 785	6 40	63 303
1891.....	14 401	45 070	18 479	8 10	49 612
1892.....	20 888	48 622	16 532	6 80	65 086
1893.....	18 875	57 780	17 912	6 20	70 953
1894.....	19 881	64 550	18 074	5 60	70 338
1895.....	17 453	56 851	18 193	6 40	68 434
1896.....	15 671	40 562	14 197	7 00	51 765
1897.....	17 125	47 927	12 940	5 40	61 675
1898.....	19 223	37 050	12 226	6 60	41 645
1899.....	14 497	32 178	14 159	8 80	37 584
1900.....	14 917	32 358	13 590	8 40	39 486
1901.....	14 933	37 166	14 866	8 00	40 216
1902.....	18 466	34 655	14 902	8 60	43 946
1903.....	16 300	31 332	14 726	9 40	44 562
1904.....	17 160	30 611	14 999	9 80	47 801
1905.....	12 637	33 883	17 145	10 12	44 486
1906.....	16 322	37 373	19 173	10 20	46 448
1907.....	16 429	35 402	17 701	10 00	47 625
1908.....	21 149	40 278	17 159	8 50	48 217
1909.....	26 574	42 924	16 569	7 80	56 519
1910.....	23 514	36 341	17 444	9 60	55 689
1911.....	26 158	47 698	22 419	9 40	64 424
1912.....	30 775	57 358	25 811	9 00	99 162
1913.....	26 866	57 078	32 534	11 40	75 955
1914.....	21 510	53 280	29 837	11 20	81 469
1915.....	16 374	43 552	35 713	16 40	66 834
1916.....	9 004	33 712	38 098	22 60	51 397
1917.....	1 779	16 481	23 796	28 80	27 736
1918.....	5 744	18 757	21 388	22 80	24 413
1919.....	7 210	13 349	20 534	30 76	30 183
1920.....	14 956	36 751	43 803	23 80	38 796
1921.....	20 763	27 348	29 123	21 30	38 977
1922.....	19 902	22 747	24 978	22 00	47 853
1923.....	25 726	36 873	34 249	18 60	51 623
1924.....	35 031	45 157	64 173	28 40	69 924
1925.....	21 440	38 298	49 687	26 00	60 087

Tabell II.

Norges eksport av klippfisk til europæiske markeder.

År	Spanien 1000 kg.	Portugal og Madeira 1000 kg.	Italien 1000 kg.	Tyskland 1000 kg.	Storbritanien 1000 kg.	Belgien 1000 kg.	Øvrige Europa 1000 kg.	Europa Tilsammen 1000 kg.
1890	35 273	3 908	4 866	6 688	4 791	2	49 ¹⁾	55 577
1891	31 439	2 138	3 445	4 352	3 660	2	34	45 070
1892	33 418	2 465	4 153	4 235	3 750	—	60 ¹²⁾	48 622
1893	37 538	4 870	4 268	6 174	4 835	2	93 ³⁾	57 780
1894	42 040	4 533	4 492	7 931	5 482	21	51 ⁴⁾	64 550
1895	36 225	3 157	4 154	8 248	5 014	1	52	56 851
1896	25 736	2 180	1 346	6 410	4 800	13	77	40 562
1897	28 875	2 492	1 964	8 859	5 709	9	19	47 927
1898	21 498	1 652	2 393	7 479	3 993	—	35	37 050
1899	20 697	1 137	783	5 106	4 411	6	38	32 178
1900	21 142	1 196	785	5 372	3 830	—	33	32 358
1901	24 434	1 506	754	6 193	4 239	—	40	37 166
1902	20 634	3 302	551	6 066	4 056	—	—	34 655
1903	18 894	1 954	430	6 205	3 728	2	119	31 332
1904	18 982	1 363	424	6 422	3 192	8	220 ⁵⁾	30 611
1905	19 276	3 058	382	7 341	3 579	1	245 ⁶⁾	33 882
1906	20 052	4 350	253	8 839	3 659	5	200	37 358
1907	17 538	6 491	434	7 062	3 627	5	104	35 261
1908	20 175	5 918	670	9 895	3 329	1	60	40 048
1909	17 618	10 377	968	9 467	952	22	76	39 480
1910	13 272	9 001	1 001	8 802	697	152	34	32 059
1911	16 764	13 258	1 362	9 060	836	212	27	41 539
1912	18 364	17 600	1 365	1 341	419	258	110	39 457
1913	16 235	17 658	1 253	1 374	252	250	512	37 534
1914	16 920	15 888	2 523	1 178	235	53	240	37 037
1915	11 273	7 531	115	6 216	539	—	3 542 ⁷⁾	29 216
1916	2 488	793	339	16 471	202	—	9 977 ⁸⁾	30 270
1917	1 598	87	5 185	6 973	4	—	1 058 ⁹⁾	14 905
1918	2 727	1 200	385	3 794	3 089	—	6 982 ¹⁰⁾	18 177
1919	7 457	1 961	100	1 212	41	7	90	10 868
1920	15 595	10 007	4 193	104	54	31	199	30 183
1921	9 358	7 765	2 159	760	169	10	166	20 387
1922	12 301	9	1 140	96	110	7	170	13 833
1923	13 607	10 650	826	100	30	9	148	25 370
1924	11 527	15 442	2 040	70	14	9	188	29 290
1925	10 127	14 141	707	130	22	3	133	25 263

¹⁾ Derav til land utenfor Europa 15 tonn. ²⁾ Derav til land udenfor Europa 547 tonn. ³⁾ Derav til land utenfor Europa 40 tonn. ⁴⁾ Derav til land utenfor Europa 18 tonn. ⁵⁾ Derav til Danmark 160 tonn. ⁶⁾ Derav til Nederlandene 233 tonn. ⁷⁾ Derav til Østerrige 2477 tonn og Frankrike 927 tonn. ⁸⁾ Derav til Finnland 556 tonn og Sverige 311 tonn. ¹⁰⁾ Derav til Finnland 1999 tonn og Sverige 3914 tonn, Danmark 223 tonn, Nederlandene 836 tonn.

Tabell III

Norges eksport av klippfisk til oversjøiske markeder.

Eksport av klippfisk til:

År	La Plata		Brazil 1000 kg.	Cuba 1000 kg.	Mexic. 1000 kg.	Chile 1000 kg.	U.S.A. 1000 kg.	Afrika 1000 kg.	Austral. 1000 kg.	Andre oversjø. land 1000 kg.	Tilsam. 1000 kg.	Europesk. markeder	Oversjs. markeder	Tilsam.
	Argentina 1000 kg.	Uruguay 1000 kg.												
1909.....	478	359	132	2 190	1	50	12	43	130	49	3 444	39 480	3 444	42 924
1910.....	804	273	107	1 905	4	9	44	86	138	12	3 382	32 959	3 382	36 341
1911.....	1 052	360	1 891	2 246	18	23	34	35	171	329	6 159	41 539	6 159	47 698
1912.....	2 848	488	10 135	2 647	273	143	76	115	336	840	17 901	39 457	17 901	57 358
1913.....	3 296	429	10 987	3 746	153	76	118	113	316	310	19 544	37 534	19 544	57 078
1914.....	1 948	399	7 008	4 882	44	122	144	80	179	1 437	16 243	37 037	16 243	53 280
1915.....	2 097	167	4 331	5 330	2	37	102	25	132	2 113 ¹⁾	14 336	29 216	14 336	43 552
1916.....	1 282	119	371	1 267	—	36	183	10	60	114	3 442	30 270	3 442	33 712
1917.....	1 120	—	429	23	—	—	—	—	—	4	1 576	14 905	1 576	16 481
1918.....	96	—	116	—	—	—	—	—	—	—	212	18 177	212	18 389 ¹⁾
1919.....	100	25	1 120	147	65	12	8	4	7	572 ²⁾	2 060	10 868	2 060	12 928 ²⁾
1920.....	2 289	102	2 011	1 077	116	127	103	216	19	508 ³⁾	6 568	30 183	6 568	36 751
1921.....	2 692	15	2 232	1 581	90	22	268	10	16	35	6 961	20 387	6 961	27 348
1922.....	2 688	202	2 883	2 412	194	51	62	66	73	283	8 914	13 833	8 914	22 747
1923.....	3 164	230	3 337	3 868	237	116	97	94	18	342 ⁴⁾	11 503	25 370	11 503	36 873
1924.....	5 020	372	5 054	4 709	216	43	105	168	15	165	15 867	29 290	15 867	45 157
1925.....	3 718	188	3 808	4 579	191	104	66	139	9	233 ⁵⁾	13 035	25 263	13 035	38 298

¹⁾ Derav Syd-Amerika forøvrig 2 106 tonn²⁾ " — " 571 "³⁾ " — " 500 "⁴⁾ " — " 310 "⁵⁾ " — " 156 "¹⁾ Her tilkom. 368 tonn brosme²⁾ " — 421 " "

